
A, Á

---

abnormális (*idegen*)

Másoktól eltérő magatartású, furcsának bélyegzett. ✧ épeszű, normális (*idegen*)

ábrándos, ábrándozó

Aki gyakran álmodozik, ábrándokban él, megvalósíthatatlan tervekkel foglalkozik; álmái, fantáziái sokszor torzítják környezetét közvetlen érzékelését; álmodozó. ✧ gyakorlatias, józan, realista (*idegen*)

absztinens (*idegen*)

1. Élvezeteket kerülő; önmegtartóztató. ✧ élvhajhász, kicsapongó, hedonista (*idegen*)

2. Aki tartózkodik a szeszes ital élvezetétől; antialkoholista. ✧ iszákos, részeges, alkoholista (*idegen*)

adakozó

Aki szívesen adományoz pénzt v. más értéket, tárgyat jótékony v. közösségi célra. ✧ fősvény, zsugori

ádáz (*régies*)

Ellenséges, rosszindulatú, kegyetlen, ártó szándékú. ✧ szelíd, jólelkű

adomás (*régies*)

Aki kedveli a tréfákat, sok adomát ismer, és gyakran beszél el ezeket a mulatságos, képzelt v. valós, rövid, csattanós történeteket.

adrenalinlovag (*bizalmas*)

Aki szívesen teszi kockára az életét; kalandor. ✧ nyúlfi (*népies, gúnyos*)

affekta, affektált (*idegen*)

Nem természetesen viselkedő, pózoló, kényeskedve szenvedő.

agg (*választékos*)

Nagyon idős. ✧ fiatal, ifjú

aggályos, aggályoskodó

1. Túlzottan aggodalmaskodó, jelentéktelen dolgokban is a baj lehetőségét látó; aggódó. ✧ gondtalan

2. Tökéletességre törekvő, hibázni nem tudó; perfekcionista. ✧ nem-törődöm

aggastyán

Nagyon öreg és tiszteletet ébresztő férfi; matuzsálem. ✧ siheder, suhanc (*bizalmas*), ifjonc (*tréfás*)

agglegény

Idősebb férfi, aki soha nem nősült meg. ✧ nős, házas

aggodalmas, aggodalmaskodó

Aki túlzottan fél valami baj bekövetkezésétől, s ezt ki is nyilvánítja. ✧ reménykedő, derűlátó

aggódó

Valami rossz bekövetkezésétől szorongó. ✧ bizakodó, derűlátó | gondtalan, nem-törődöm

aggszűz (*gúnyos*)

Vénlány, vénkisasszony, öreglány.

agilis (*idegen*)

1. Aktív, lendületes, tevékeny. ✧ lusta, tunya, passzív (*idegen*)

2. Vállalkozó szellemű, élelmes, életrevaló. ✧ életképtelen, mulya

agresszív (*idegen*)

Aki olyan támadó magatartást tanúsít, amely a megtámadott fizikai v. lelki sérülését, esetleg tulajdonának elpusztítását célozza; erőszakos. ✧ békés, szelíd, nyugodt | védekező, defenzív (*idegen*)

ágrólszakadt

1. Elhagyatott, szegény, nyomorult. ✧ gazdag, jómódú, tehető

2. Elhanyagolt külsejű, piszkos, rongyos ruházatú, gondozatlan. ✧ ápolt, gondozott

agyafúrt

Ravasz, furfangos, találékony, csavaros gondolkodású. ✧ együgyű, oktondi (*kedveskedő*), mafla (*bizalmas*)

agyalágyult

Gyenge szellemi képességű, boldond, hibbant. ✧ épelméjű, eszes, okos

agytrösz (*szleng*)

Bonyolult gondolkodási műveletek elvégzésére képes; okos. ✧ tökfef (*bizalmas, gúnyos*), vízeszű (*ritka, gúnyos*), tulok (*durva*)

áhitatos

Imádságba, meditációba, mély érzelmekbe merült. ✧ álszent

ájtatos

1. A vallási buzgólkodást kedvelő; áhitatos, vallásos. ✧ hitetlen, istentagadó
2. (*gúnyos*): Szentelkedő, képmutató. ✧ őszinte, nyílt, egyenes

akadékoskodó, (*régies*): **akadékos**

Aki kicsinyes dolgok miatt másokkal vitába száll, kötekszik, tudálékosságával hátráltatja valaminek a menetét; gáncsoskodó, okoskodó. ✧ engedékeny, elnéző, nagyvonalú

akaratérős

Aki akaratát erélyesen, céltudatosan érvényesíti; terveit, elképzeléseit küzdelem árán is valóra váltja. ✧ akaratgyenge

akaratgyenge

Akaratának érvényesítésében bizonytalan, könnyen befolyásolható. ✧ akaratérős

akaratos

Aki mereven ragaszkodik saját elképzeléséhez; akit nehéz elhatározásától eltéríteni; makacs, eltökélt. ✧ engedelmes, szolgálatkész | döntésképtelen, akarattalan (*régies*)

akarattalan (*régies*)

Tétova, határozatképtelen, más döntésére számító. ✧ határozott, céltudatos

akarnok

Aki nagy igyekezettel, eszközökben nem válogatva akar érvényesülni; törtető, könyöklő.

akasztófáralvó

1. Rossz, elvetemült. ✧ becsületes, jóralvó
2. (*tréfás*): Haszontalan, semmirekellő. ✧ valamirevaló

akasztófavirág (*régies*)

Elvetemült, gonosz ember; gazfikkó, gazember.

akcióképes

Bizonyos cselekedet végrehajtására alkalmasnak ígérkező; tetterre kész. ✧ alkalmatlan

akkurátus (*idegen*)

1. Körülményesen gondos, a pontosságot másoktól is megkövetelő; pedáns. ✧ hanyag, gondatlan
2. Aprólékos, szörszálhasogató. ✧ felületes, nagyvonalú

aktív (*idegen*)

1. Aki inkább cselekszik, mint-hogy habozzon; tevékeny. ✧ tétlen, lusta, passzív (*idegen*)
2. Valamely szervezeten, közösség munkájában tevékeny szerepet vállaló. ✧ inaktív (*idegen*)

alacsony

Az átlagosnál kisebb termetű; apró. ✧ magas, nyúlánk, nyurga

alakítható

Akire hatni lehet, aki könnyen nevelhető, fejleszthető. ✧ tántoríthatatlan, hajlíthatatlan | javíthatatlan

alakoskodó

Kétszínű, képmutató, magát gyakran megjátszó. ✧ őszinte, nyílt, egyenes

alamizsnás (*régies*)

Aki más jóindulatát megalázkodó könyörgéssel akarja megnyerni.

alamuszi

1. Alattomos, ravasz, sunyi. ✧ karakán, őszinte, egyenes

2. (*népies*): Aluszékony természetű, tehetetlen, tutyimutyi. ✧ életrelvaló, talpraesett

alapos

1. Aki feladatait gondosan, pontosan, lelkiismeretesen végzi; precíz.

✧ pontatlan, gondatlan

2. Széles körű, megbízható tudással rendelkező. ✧ felületes, korlátolt

alárendelt

Aki másnak a hatalmától, intézkedési jogától függ; függő. ✧ független, önálló

alattomos

Titkon, rejtett rossz szándékkal cselekvő; rosszindulatú, sunyi.

✧ egyenes, őszinte, nyílt

alávaló (*régies*)

Gonosz, aljas, becstelen. ✧ becsületes, tisztességes

alázatos

Aki elismeri saját függő, alárendelt, ill. más fölérendelt szerepét, ennél fogva készséges, tiszteletadó magatartást tanúsít. ✧ fölényes, beképzelt

albínó (*idegen*)

Festékhány miatt fehéres bőrű, szőrzetű, ill. piros szemű ember.

áldott

1. Szeretetet, tiszteletet érdemlő, magasztalt. ✧ megvetett

2. (*ritka*): Javakkal elhalmozott, bőségben élő, szerencsés. ✧ nyomorult, szerencsétlen

áldozatkész

Valakiért, valamely ügyért v. közösségért saját érdekeit feláldozó,

munkáját felajánló, anyagi v. egyéb természetű áldozatok vállalására kész; odaadó. ✧ önző, énközpontú, egoista (*idegen*)

áldozatos

→Áldozatkész.

alélt (*régies*)

1. Aki betegségtől, fáradtságtól v. kimerültségtől elájult v. elaludt. ✧ éber

2. Bágyadt, kókadt, lankadt. ✧ életeli, friss

alfa-hím (*bizalmas*)

Az a férfi, aki igen népszerű a nőknél, és természeténél fogva vezető típus.

aljas

Gátlástalan, rossz szándékú, másnak ártó. ✧ becsületes, tisztességes, erkölcsös

alkalmas

Akit valaminek az elvégzésével meg lehet bízni, valamely feladat végrehajtására képes; hozzáértő.

✧ alkalmatlan

alkalmatlan

Aki nem képes valaminek az elvégzésére; hasznavehetetlen. ✧ rátermett, tehetséges

alkalmazkodó

Aki könnyen igazodik más emberekhez és a környezete által felállított követelményekhez; rugalmas, simulékony. ✧ összeférhetetlen, merev, önfejű

alkoholista (*idegen*)

Aki az italozás rabja; iszákos, részeges. ✧ józan, absztinens (*idegen*), antialkoholista (*idegen*)

alkotó

Aki szellemi v. fizikai erőfeszítéssel, munkával új művek létrehozásán munkálkodik. ✧ terméketlen, passzív (*idegen*)

állapotos

Gyermeket váró; terhes, várandós.
 ✧ meddő

állatbarát

Aki szereti az állatokat.

állatias

Ösztöneitől vezetett, erőszakos, vad. ✧ jámbor, gyengéd

állhatatlan (*régies*)

1. Elveiben nem kitartó, felfogását gyakran változtató; ingatag, megbízhatatlan. ✧ állhatatos, rendíthetetlen, szilárd

2. Aki a szerelemben nem tud egy személy mellett kitartani; hűtlen, csapodár, csélcsp. ✧ hűséges, ragaszkodó

állhatatos

1. Aki felfogásához, elhatározásaihoz következetesen tartja magát, szándékához hű, véleményét nem változtatja; elvhű, konzekvens. ✧ következtelen, megbízhatatlan, ingatag

2. Aki következetesen kitart valaki mellett. ✧ csapodár, csélcsp (*bizalmas*)

állóképes (*régies*)

Tartós erőkifejtésre képes, kitartó, szívós. ✧ fáradékony, gyenge

állmatag (*bizalmas*)

Az alvás öntudatlanságára emlékeztetően melázó, merengő, álmodozó. ✧ élénk, friss, energikus (*idegen*)

állmatlan

Aki nem tud aludni v. elaludni. ✧ aluszékony, álomszuszék (*tréfás*)

álmodozó

Aki szívesen időzik és gyakran gondol képzeletében felidézett v. vágyai által megalkotott képekre. ✧ józan, realista (*idegen*), racionalis (*idegen*)

álmos

1. Aki alvás után vágyódik, v. az elalvás küszöbén van. ✧ éber, élénk, kipihent

2. Sok alváásra hajlamos, aluszékony. ✧ eleven, friss, mozgékony

álnok

Alattomosan, kétszínűen valaki ellen forduló; aljas, kétszínű. ✧ becsületes, egyenes, tisztességes

álomittas

Mély alvástól kába, bódult. ✧ friss, éber, élénk

álomnő (*bizalmas*)

Külső-belső tulajdonságait tekintve a férfiak minden vágyálmát megtestesítő nő.

álomszuszék (*tréfás*)

Sokat alvó v. álmos természetű; hétalvó, mormota. ✧ élénk

alpári

Közönséges, faragatlan, póriás. ✧ finom, udvarias, gáláns (*választékos*)

alsóbbrendű

1. Akit másokhoz képest kevésbé értékesnek tekintenek. ✧ felsőbbrendű

2. (*régies*): Társadalmilag elmaradt, szegény. ✧ gazdag, vagyonos, jómódú

álszent, (*régies*): **álszenteskedő**

1. Vallásosságot, jámborságot színlelő. ✧ áhítatos

2. Kétszínű, alakoskodó, képmutató. ✧ őszinte, nyílt, egyenes

altruista (*idegen*)

Önzetlen, jótékony, mások javának előmozdítására törekvő. ✧ önző, énközpontú, egoista (*idegen*)

aluszékony

Aludni szerető, sokat alvó, gyakran álmos; álomszuszék. ✧ éber, friss

amatőr (*idegen*)

1. Valamit nagy kedvvel, öntevékenyen, nem hivatásosan űző; műkedvelő, laikus. ✧ hivatásos, szakmabeli

2. Vmit kellő hozzáértés nélkül végző; kontár. ✧ szakképzett, profi (*idegen, bizalmas*)

amazon (*idegen*)

Harcias, bátor, erős, férfias magatartású nő. ✧ vadvirág (*régies, ritka*)

ambiciózus (*idegen*)

1. Buzgó, iparkodó, törekvő, lelkes. ✧ nemtörődöm

2. Nagyravágyó, becsvágyó, törtető. ✧ visszahúzódó

ámokfutó

Dühében, izgatott állapotában erőszakosan viselkedő, őrvjögve rohangáló; örült.

amorális (*idegen*)

Becstelen, tisztességtelen, erkölcsi érzék híján levő. ✧ erkölcsös, morális (*idegen*)

analfabéta (*idegen*)

1. Írni-olvasni nem tudó (felnőtt). ✧ írástudó

2. Valamihez egyáltalán nem értő, valamiben járatlan. ✧ szakértő, profi (*idegen, bizalmas*)

angyal

1. Szép, fiatal lány. ✧ boszorkány (*rosszalló*), hárpia (*bizalmas*) | csúnya, visszataszító

2. Önzetlen, kedves, jószívű személy, különösen nő. ✧ ördög, sátán (*durva*)

angyalarcú

Bájos, szép, szelíd, ártatlan arcú. ✧ csúf, visszataszító

angyali

Jóságos, ártatlan, tiszta, szép. ✧ gonosz, ördögi, sátáni

angyalka (*bizalmas*)

1. Szép, kedves, gömbölyded csecsemő v. kisgyermek. ✧ béka

2. Fiatal, szép, szelíd nő; tündér. ✧ boszorkány (*rosszalló*), hárpia (*bizalmas*), házisárkány (*tréfás*)

anorexiás (*idegen*)

Étvágytalanságban szenvedő. ✧ falánk, nagy étkü

antialkoholista (*idegen*)

Aki elvből nem fogyaszt alkoholt; absztinens. ✧ iszákos, részeges, alkoholista (*idegen*)

antinikotinista (*idegen*)

Aki nem dohányzik. ✧ dohányos

antipatikus (*idegen*)

Ellenszenvet, idegenkedést keltő. ✧ szimpatikus (*idegen*)

antiszociális (*idegen*)

Akinek a felfogása, magatartása ellentétben áll a társadalom v. valamely közösség érdekeivel, igényeivel. ✧ szociális (*idegen*)

antitalentum (*idegen*)

Valamely ismeret, szakma, sport, játék stb. elsajátítására képtelen, abban tehetségtelen, ügyetlen személy. ✧ tehetség, talentum (*idegen*)

anyagias

Csak a saját anyagi boldogulásával törődő; kapzsi, pénzsóvár. ✧ bőkezű, nagyvonalú

anyámasszony katonája (*tréfás, rosszalló*)

Félénk, elpuhult, pipogya gyermek v. férfi. ✧ hős, legény

anyányi (*népies*)

Külsőre érett, kifejlett, felnőttnek látszó (lány); fejlett, érett. ✧ éretlen, fejletlen

anyás

Másokkal, különösen édesapjával szemben édesanyjához húzó, hozzá szorosan kötődő (gyermek). ✧ apás

anyáskodó

1. Aki gondos anya módjára bánik valakivel; gondoskodó.
2. Aki túlzottan babusgat, gyermekként kezel valakit.

anyátlan

Önállótlan, ügyetlen. ✧ rátermett, beleváló (*bizalmas*)

anyó, anyóka (*népies*)

Idős asszony. ✧ apó (*népies*), apóka (*népies*)

apás

Másokkal, különösen édesanyjával szemben édesapjához húzó, hozzá szorosan kötődő (gyermek). ✧ anyás

apatikus (*idegen*)

Egykedvű, minden benyomással szemben közömbös, érzéketlen. ✧ lelkes, izgatott, szenvedélyes

apó, apóka (*népies*)

Idős férfi. ✧ anyó (*népies*), anyóka (*népies*)

ápolatlan

Elhanyagolt, gondozatlan külsejű. ✧ ápolat, tiszta, gondozott

ápolat

Rendezett megjelenésű, tiszta külsejű. ✧ ápolatlan, elhanyagolt

apró

Kicsi, alacsony termetű; pöttöm, törpe. ✧ óriási

aprólékos

Pedáns, részletekbe bonyolódó, kicsinyes. ✧ felületes, nemtörődöm, gondatlan

apróság

Kicsi gyerek.

arany ember

1. Nagyon jószívű személy. ✧ érdekesember
2. Aki mindenben szerencsés, akinek minden sikerül. ✧ szerencsétlen, balek

aranyhajú

Aranysárga, élénk szőke hajú.

aranyifjú (*régies, rosszalló*)

Gazdag, gondtalan, léha életű fiatalember.

aranykezű (*bizalmas*)

Kézügyességet igénylő munkában kiváló. ✧ fakezű (*gúnyos*)

aranylábú

Nagyon tehetséges, ügyes (labdarúgó).

aranyos

Rokonszenvet keltő, szeretetre méltó, jóindulatú, melegszívű. ✧ gonosz, rosszindulatú, utálatos

aranyszájú (*választékos*)

Kitűnően és nagy hatással szónokló; ékesszóló.

arany szívű

Aki mások gondja iránt fokozott érdeklődést, részvétet tanúsít, s a bajban segíteni kész. ✧ szőrősszívű

arany szőke (*népies*)

Akinek aranylóan fénylő, sárgás árnyalatú haja van; aranyhajú.

arcátlan, (népies): orcátlan

1. Szemtelen, pimasz. ✧ udvarias, előzékeny, illedelmes
2. Aki nem érzi viselkedésének bántó voltát, s nem okul a következményekből; szégyentelen, szemérmetlen. ✧ félénk, visszafogott, szégyenlős

ármányos (*régies*)

1. Gonoszán, fondorlatosan cselet szövő. ✧ nyílt, egyenes, őszinte
2. (*tréfás*): Ravaszul ügyes, furfangosan leleményes. ✧ élheterlen, mulya

arrogáns (*idegen*)

Erőszakosan, fölényesen követelődző, pimasz, pökhendi. ✧ udvarias, visszafogott